

Марков Георгий Моисеевич

**Портретът на моя
двойник**

**Москва
«Книга по Требованию»**

УДК 82-3
ББК 84
М26

М26 **Марков Георгий Мокеевич**
Портретът на моя двойник / Марков Георгий Мокеевич – М.:
Книга по Требованию, 2012. – 48 с.

ISBN 978-5-458-04389-2

ISBN 978-5-458-04389-2

© Издание на русском языке, оформление
«YOYO Media», 2012

© Издание на русском языке, оцифровка,
«Книга по Требованию», 2012

Георги Марков
Портретът на моя двойник

„Играта е по-съвършена от живота.“

Играта започва. Ние заемаме местата си според големината на изтеглените карти. Сега вече се успокоявам, защото първият номер мина успешно, аз и Този отдясно получихме точно тия места, които ни трябваха. Честно казано, ние подпомогнахме съдбата, толкова бяхме репетирали този момент. Аз ще сека неговите карти, а за нас това е първото условие да нанесем удара. Разбира се, в нашия план бяха предвидени и други варианти, но ние получихме най-благоприятното. Ония двамата гледаха зорко изтеглянето на картите за местата, но както каза Този отдясно — „Те следяха собственото си следене.“

Обстановката около нас е такава, каквато винаги е била. В тази малка стаичка на петия етаж със самостоятелен вход могат да се играят карти или да се водят жени. В нея има легло, четири фотьойла, ниска масичка, радио и малко барче, където домакинът Този отдясно държи половин дузина коректомски напитки. Не са за нас, а за мадамите, които се изкачат до петия етаж и звъннат по определенния начин. В добавка — три лампиона, няколко пепелника. Когато играем, лампионите винаги светят. Отначало се учудвах на ярката светлина. По-късно разбрах значението ѝ — тя пада така, че осветява с блясък повърхността на раздаваните карти и при внимателно наблюдаване може да се забележат дори невидими на пръв поглед драскотини. По онова време аз не знаех, че част от картите са винаги белязани. А сега? Здравсти! Мога да развия цяла лекция върху системи за белязане на карти. Начинът на белязането издава характера и възможностите на непознатия играч. Или както казва Този отдясно: „Остави го да си напише автобиографията!“

Ние си имаме желязно правило — никога да не играем с повече от един непознат играч и пред зрители. Изобщо ние си имаме куп правила и от нас вече пари трудно се измъкват. Това ни е файдата от безкрайните нощи, които сме прекарвали в тази стая.

Часът е единадесет. Ще играем до четири с право на утешителен тур за губившия, значи, четири и половина. Утре е неделя, може да се спи до късно. Предчувствавам, че това ще бъде най-сладката неделя в живота ми. Обичам да абсолютизирам понятията. За мене те съществуват само в превъзходната си степен и над нея. Това иде от идиотското ми желание да получа нещо, което никой друг не е получил и да попадам в уникални състояния. . .

Големите игри стават винаги срещу празник, през нощта. Според моя ортак предпразничното настроение прави хората по-лекомислени и те са склонни да пуснат малко повече от друг път. Ние обичаме

тази съботна щедрост, тя влиза в плановете ни, както сме разчели точно и часа на умората.

Нашият удар ще бъде нанесен в три и половина. Всичко дотогава ще бъде само подготовка на този удар. Ролите са разпределени, петнадесет дни ние сме ги изучавали, направени са сто тренировки, всичко е уточнено до най-малки подробности, за да се смаже веднъж завинаги този мръсник.

Хиената. Той сяда точно срещу мене. Един от забележителните покерджии на моето време. В литературата са описани всевъзможни образи на комарджии, находчиви, силни великолепни, трагични личности. Хиената няма нищо общо с тях. Той е просто отвратителен. В него има нещо лепкаво тия мънички сиви очи, които съществуват само с два израза — безочливост и подозрителност. И постоянното му състояние на дебнене. Най-гадни са пръстите му. Едва ли в България има други такива пръсти — мънички, съвсем женствени със заострени краища и къси ноктенца. По тях сякаш няма кости, движат се като пипала. Негов маниер е непрекъснато да ги движи, като че прави театър на ръцете или е цигулар, който си подобрява техниката. Винаги съм се удивлявал на фантастичната им бързина. Достатъчно е само за миг да го изгървеш и шашмата е направена. Колко се различават те от пръстите на Този отядно. Той има ръка на музикант, мъжествени, здрави китки и дълги изящни пръсти. Удоволствие е да гледаш как дава картите, разбира се, ако не гледаш, както трябва, удоволствието ще се превърне в сигурно неудоволствие. Докато в Хиената действа прост и рационален механизъм, Този отядно, моят ортак тази вечер, върши всичко с изкуство. Неговите пръсти не действуват с бързина, а с ловкост, той не краде, а омагьосва...

Преди първото раздаване по навик ние се питаме дали има промени в регламента. Тук трябва да се знае всичко, законите да бъдат пределно ясни, за да си нямаме неприятности. Има такива простаци, които смятат, че сме някакви хапльовци и заради стотина лева ще плюем на принципите си. Към уговорките сме абсолютни джентълмени, или както казва Този отядно: „фасадата трябва да бъде винаги чиста и приветлива.“ Между другото той е вечно усмихнатият човек. Не познавам нищо по-приветливо от неговото лице.

Чипът, както винаги, е един лев. В други карета се удивляват, че играем толкова високо, защото туровете ги правим с по десет лева. Ако всички влязат в игра, на пода има не по-малко от петдесет лева. Но докато онези от другите карета твърдят, че играели ей така, за удоволствие или да убият времето, че печалбата не била важна, а

бил важен спортът, ние можем да гримасничим. Царят на гримасите съм аз, докато Този отдясно повтаря основната ни сентенция: „Ние играеме, за да се реализираме!“ Бога ми, чудесно казано. Дори да не си напълно сигурен, че точно за това играеш, такава формулировка те очарова.

Започваме. Картите раздавам аз. Чисто фаталистичен момент, двамата с Този отдясно се поглеждаме, Хиената улавя погледите ни, защото следи раздаването. Той знае, простакът, че аз умея някои красиви номера с палците си, но този път не играя на дребно, да ми изсъхнат ръцете, ако направя хватка.

Добър път!

Това ми казва ласкавият поглед на Този отдясно, чак очилата са се изпотили от ласкавост. Дали не се съмнява в мен? Дали не го е страх, че нервите ми няма да издържат или ще направя някоя глупост, за да проваля гениалния му план? И аз се усмихвам. Вероятно усмивката ми е като на озъбено куче.

Истина е, че се вълнувам. За първи път участвам в подобно организирано мошеничество. Става въпрос за покера, а иначе случвало ми се е да ги върша разни, пък и там не може да се разбере кое е мошеничество и кое не е. Подобно беше вълнението ми, когато напечатаха оня мой очерк за пресъорката Драга. Този очерк беше началото на моята кариера, но може би той беше началото и на моята мошеническа дързост. Дотогава живеех някак примитивно, колко пъти съм се улавял в директни, елементарни състояния, даже ми е било обидно. Моят шеф ми отвори очите. Аз и в тоя миг го виждам да ми казва:

„Разбери, ама никак не е важно какво си видял, важното е какво ти е необходимо да видиш.“

Двама са моите учители в живота — Шефа и Този отдясно, — защото аз съм журналист и покерджия — съвсем нетипично явление за нашата съвременност. Според общото признание не съм бил лишен от способности за едното и за другото. Не зная как са били точно разпределени тия мои способности, но, изглежда, често пъти съм бъркал едното с другото, а още по-често съм ги обединявал. Та пишех на времето едни очерци за живота на хората и все си подбирах неприятни теми, непрекъснато протестирах срещу неправди, борех се за истини, главно срещу шефове и ми доставяше удоволствие да се таралежа. Имаше един такъв много емоционален момент, когато отведнъж (на публично място) гражданската ми съвест избухваше като пожарникарска струя, извисях глас, кънтях и отвътре, и отвън и следващата ми фраза можеше да бъде: „Грабвайте телата.“ Тия

очерци едва вървяха, не ги печатаха, съвсем често ги сваляха в последния миг от броя, изобщо мизерна история. Моят шеф ми отвори очите и след това написах забележителния си очерк „Подвигът на Драга“. Тя работеше на ексцентър-преса в едно металообработващо предприятие. Беше изумителна работничка, даваше двадесет и четири хиляди удара за осем часа при норма четири хиляди, най-малко рекорд на Слънчевата система. Аз стоях срещу нея и ужасен гледах как тази жена движи ръцете си в неспирен ритъм, как онова, което тя прави, е много над най-изкусния цирков номер, че всички жонгльори в света (събрани накуп) не могат да се мерят с нея, гледах почти вкамененото ѝ лице и се питах какво човешко има в нея, след като тя работи като електромотор.

Работниците ми разказаха, че Драга раждала мъртви деца, че се шашардисала, даже по болници ходила и оттогава е този изцъклен поглед и пълната механичност на движенията ѝ. Казвах ми още, че тя не знаела кога свършвал работния ден, а трябвало да изключат мотора на пресата, за да разбере, че трябва да си иде. Наблюдавах я и като излизаше, беше съвсем отнесена. Тогава написах първия очерк, където се опитах да разкажа за трагедията на тази жена и за ужасната ѝ самота. И тогава имах разговор с Шефа. От началото на този разговор му изкрещях, че това е житейска правда, че не мога да лакирам, че съм честен човек и не ме е страх от никакви последствия, че предпочитам гладен да ходя, но да не лъжа. Бях много искрен и си вярвах във всичко, което казах. През цялото време той ме гледаше спокойно усмихнат. Ах, сега се сетих, неговата усмивка е досущ усмивката на Този отядно. Я виж ти, как не бях забелязал! Мислех, че ми се надсмива и му казах още няколко думи в добавка. Той пак остана спокоен. Аз се смутих. Ето това е в същността на моя характер, някак много лесно капитулирам. В момента, в който се смутих, вече предчувствах какво ще направя. Миг след това вече ужасно ми се искаше да му се харесам, отведнъж да се лепна за него и да му засвидетелствам моята преданост. Никак не мога да си обясня как стават тия работи, може и чиста патология да си е, но аз исках да му служа. А по-късно, когато вече най-ревностно му служех... едновременно се гаврех с него. Но това е друга история. Той ми каза ония двайсетина приказки за онова, което трябва да се види. Гледаше ме дружелюбно, сякаш се наслаждаваше на моята гражданска честност.

Почувствах се смешен с цялата си героическа поза. Виждах се жалък ученик, сополив романтик, който се опитва да покори света с патос и тъп идеализъм. И досега се изчервявам заради глупотевините, които бях наговорил на Шефа. Цялата работа се състои в това,

че аз с изумителна лекота прехвъркнах от едното състояние в другото. Той дори не ме е убеждавал, беше само някакъв мистичен повод за моето преображение. Той желаше да се откажа от Драга и да му нарисувам за вестника друга Драга. Но как неговото желание се превърна и в мое желание, това не мога да обясня.

Никога не бях работил с такова удоволствие. Въодушевявах се от процеса на фалшифициране, възклиствах от ония пасажки, които ми се виждаха най-интересни за Шефа и си представях колко доволен ще бъде той, като прочете това и го сравни с предишното. Тогава той не може да не оцени моето усърдие. Не, грешка! Ще си помисли някой, че заради корист съм го направил, заради пари или служба, нищо подобно, просто ми беше приятно да го правя, като че си отмъщавах някому.

Драга вече не изживяваше никаква трагедия. Тя беше пропита от високо гражданско съзнание, разбираше нуждите на страната и упорито се самоквалифицираше. Оставаше след работно време, усвояваше по-сръчни движения, а у дома четеше техническа литература. Тя мечтаеше да постигне изключителни резултати и ги постигаше. Колективът ѝ помагаше, всички признаваха нейните качества и се гордееха с нея, тя беше щастлива. Точно по въпроса за щастието ми беше най-трудно, но аз отведнъж си помислих, а защо пък един електромотор да не е щастлив. Трябва съвсем откровено да призная, че горе-долу от него време насам аз открих и се ползвах нашироко от нещо ново — свободата да приемам ония истини, които ми изнасят. Това си е жив разкош, изнамираш си някаква най-кална изгодна мента, дете и последният глупак няма да я приеме, и започваш да я налагаш. Забелязал съм, че поне петдесет процента от хората ще ти повярват, стига да си упорит. Та и в случая с Драга — защо да не бъде щастлива? Знае ли някой какво е щастие? Постигнал ли го е някой? Защо именно Драга да не е тази! Двайсет и пет минути след написването на втория очерк аз бях готов да защитавам докрай, че Драга е щастлива. И мене хич не ме засегна това, което каза секретарят на редакцията, тоя еднолинеен, глупав, но сладък Пецо:

„Ти си с развратено съзнание!“

Шефа беше само доволен, а аз щастлив. Чувствах се като наемник, който си е свършил работата с професионално умение, все едно каква и сега пали цигарата си с всички ония филмови номера, които правят старите вълци. Но аз не пуша. Шефа ме покани в кабинета си поръча кафета и ми подари билети за един голям мач. Аз го наблюдавах с интерес и си мислех единствено — вярва ли си той

на шефството, или не си вярва? По-късно разбрах, че подобна интелигентна мисъл не би могла да мине през главата му. Беше последователен, досадно последователен, като теорема за равнобедрен триъгълник. Всичко дължеше на своята последователност. И все пак имаше чувство за мярка, защото за разлика от много други шефове избягваше локумджийските приказки и уводните статии, а се опитваше да говори с нас нормално. Сега, като размишлявам за кариерата на моя шеф, аз съм абсолютно сигурен, че ако исках с моя развратен ум да правя кариера, при способността ми да обръщам лъжите в истини и истините в лъжи, както ми е нужно, щях да го надскоча далече, далече. Стига да не беше това мое жестоко желание, когато се изкача на седмия или осмия етаж и погледна надолу — да ми се прииска да скоча незабавно. Падането ме привлича, опиянява, така е — един ден сигурно ще го направя.

Винаги съм надарявал моите партньори с много повече, отколкото те действително притежават. В кабинета на Шефа аз имах впечатлението, че той ми говори не онова, което мисли (говореше за моето повишение и напредване), вирах се в лицето му и виждах някаква съучастническа изповед, може би такава:

„Разбери онова, което аз отдавна съм разбрал. Всичко това е игра. Играй я, но помни, че е игра. Ще ти бъде забавно, интересно и с нищо няма да те ангажира. И не трябва да се вълнуваш!“

Тъй или иначе ние с него останахме за дълго приятели. Той ценеше нещо у мене, а може би двамата ни свърза взаимното ни презрение към всички тия тъпоумници, които пълнеха редакцията, сглобяваха парчета от фрази и думи и ги представяха за световни ценности, за свое безсмъртно творчество, художествено пресъздаване на човека и епохата! Как си бе, Гьоте? Дори не можехме да се усмихнем пред вгълбените им, опоетизирани лица. Все едно присъствувахме на добре организиран конкурс за идиоти...

Очеркът за Драга беше моето начало. Според Пецо — моят край. Освобождавах се от наивните си задръжки и излязох на голямо, просторно поле, чийто хоризонт не се вижда. А просторът е нещо, което ме предизвиква. Но истина си е, че се страхувах. Дали от бога, дали от някакво съдбовно наказание, да не би щъркел отмъстително да ми пусне змия в леглото или нещо друго. В атмосферата около мене бродеше скрита заплаха и ми шепнесе: „Ах, как ще ти го върна! Ах, как ще ти го върна!...“ Сега си мисля, че това ще да е било помията на моята съвест, останала от времето на боянските ливади.

Страхувах се. А преди да видя напечатания очерк за Драга, ми се

струваше, че веднага ще последва второто пришествие, земята ще се продъни, ще ме погълне най-горещата лава, за да не остане и помен от мене. Сигурно съм предчувствувал, че започва моята голяма игра, а аз умирам да играя, да играя...

Така се вълнувам и сега. Замисълът на Този отдясно е гениален. Той е много по-способен от Шефа и аз ужасно искам да приличам на него. Боя се дали ще бъде достоен да осъществя тази велика операция. Ох, и как! Той и не подозира на какво съм способен, както и Шефа не подозираше какво ще му даде моята привързаност... Ще има невиджан театър. Тая мръсна Хиена ще превърнем в мокра кокошка, а после с два пръста ще я оскубем до перце. До перце!

Първото раздаване печели Генадиев. Той има дребна тройка срещу кента и два аласа, нищо и половина, взима към двайсет лева. Започваме. Как обичам тая тишина, безшумното движение на ръцете, ловджийското дебнене на погледите, ония мълниеносни скокове и после категоричното и нечовешко:

— Отварям!

— Да!

— Тройно!

— Да!

— Карти?

Най-хубавото време в играта на покер е началото. Би могло да се каже, покерджийско начало, защото не прилича на никакви други начала. Трябва най-после да се успокоя. Тази вечер няма да загубя, напротив, печалбата ми е сигурна. И каква печалба!

Все ми се струва, че нещо непредвидено ще се случи, че някакъв внезапен ход ще промени всичко и ще прати по дяволите нашите планове и моите надежди.

Интересно. Забелязал съм, че когато ясно си представям края на нещо или отговора на някакъв важен въпрос, действителният край никога не е същият. Тази разлика е развила у мене почти фаталистично чувство. Ето, за миг си представих камарата с пари пред мене, как посягам с двете си ръце, за да я прибера, как пъхам парите в джобовете си под благосклонния поглед на Този отдясно, как Хиената, блед и вцепенен, се улавя за главата, устните му треперят, той ще полудее, това са шест хиляди лева...

Страх ме е. Представях си го, значи, няма да стане точно така. А как? Поглеждам Този отдясно. Той раздава картите с характерното красиво движение на китките, като че играе пинг-понг. И той ме поглежда. От него лъха най-голямата сигурност, която един човек може да излъчва, самият той не е толкова човек, колкото концентрат

от сигурност.

— Блинд! — казва Хиената и ме връща към играта.

О-хо! Щом толкова рано е решил да изостря, значи е с ясни намерения. Хвана се на въдицата, хитрецът! Ако бях на мястото на Генадиев, щях да удвоя, но явно тази вечер той няма подобни желаниа, нито подозира на какъв спектакъл ще бъде зрител.

— Ще разплискаш млякото! — казва той добродушно на Хиената.

Онзи само сумти. Характерен негов маниер, когато иска да симулира непоколебимост. С тоя номер да плаши гаргите. Дори да изтрещи зад гърба ми едно „тройно!“, пулсът на сърцето ми не ще се увеличи, както в началото. Тогава аз играех поетично (това е израз на Този отдясно), което означава, че в играта ми нямаше никаква логика, никаква сметка и разбира се, губех здравата.

„Приятно е да се играе красиво, но съгласи се, че е по-приятно да се печели“ — беше ми казал моят покерджийски учител.

Генадиев влиза на блинда и пропасува, ясно, стои в засада. Аз се дръпвам с тройка в ръцете. Всеки ахмак ще се набута в играта, та как може! Този отдясно излиза. Останал сам срещу Генадиев, Хиената заиграва пода, онзи утроява и аз умирам от удоволствие — ще си счупи краката от бягане. Всичко върви великолепно, много е нужно към три часа и половина този мръсник да загуби поне стотина лева, тогава той става непредпазлив.

Бай Петко, т.е. Генадиев, прибира и тези пари. Той е най-възрастният в карето и единственият, който е доста под нашата класа. Безкрайно добър и почтен човек, радва се на всяка печалба и после ни води в ресторантите да черпи. Плаща сметки, които са двойни на печалбата. Да не говорим за загубите му. Днес аз запитах Този отдясно защо кани като четвърти безобидния бай Петко. А той ми отговори:

— Защото осигурява почтеност на масата! Изглежда, че за да може да се осъществи някаква битка между мошеници, непременно трябва да присъствува и един честен човек.

Често съм се питал защо Генадиев играе карти. Той не е хазартна личност, нито си увеличава доходите като моя съдружник или Хиената. Има си достатъчно пари, хубава служба, хубава кола, изглежда, че и у дома е добре, децата му са рядко мили и възпитани, жена му е съвършено нормална. Попитах го веднъж.

— Играе ми се! — отвърна той.

Доста по-късно научих от общи познати просто невероятни подробности за този кротък, натежал вече петдесет и пет годишен